



# Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Haaglanden.

**Datum: 17 december 2012**

**Rapportnummer: 2012/204**

## Klacht

Verzoeker klaagde erover dat het regionale politiekorps Haaglanden Bureau Jeugdzorg Haaglanden op 3 december 2010 in het kader van een zorgmelding (concluderend en op subjectieve wijze) liet weten dat er ten aanzien van verzoeker sprake was van obsessief en dwangmatig gedrag en dat hij tevens als gevaarlijk kon worden aangemerkt.

## Bevindingen en beoordeling

### I. BEVINDINGEN

#### 1. Inleiding

##### Incident huiselijk geweld

1.1 Verzoeker was na zijn scheiding in 2009 in een conflict verwickeld met zijn ex-partner over de omgangsregeling met zijn kinderen. De rechter legde een omgangsregeling op, maar volgens verzoeker hield zijn ex-partner zich daar niet aan. Op 8 oktober 2010 escaleerde het toen er een vechtpartij ontstond tussen verzoeker en zijn ex-partner. Volgens verzoeker begon zijn ex-partner hem te schoppen en te slaan, waardoor verzoeker genoodzaakt was zich te verdedigen. Nadat zijn ex-partner hem drie klappen had gegeven, gaf hij een klap terug. Hij is vervolgens op zijn fiets weggegaan. De politie ging naar aanleiding van een melding "huiselijk geweld" naar de woning van verzoekers ex-partner. De politie trof daar verzoekers ex-partner aan met een bebloed gezicht. Zij verklaarde dat zij kort daarvoor voor haar woning met verzoeker ruzie had over de omgang met de kinderen en dat verzoeker haar daarbij met gebalde vuist in het gezicht had geslagen. Als gevolg daarvan had zij een bloedneus, een loszittende tand en pijn in haar kaak, neus en oor. Verzoeker probeerde volgens haar de woning binnen te dringen. De kinderen waren op dat moment in de woonkamer. In de hal van de woning zou toen een worsteling zijn ontstaan. Verzoekers ex-partner en haar moeder zouden verzoeker vervolgens gezamenlijk de woning hebben uitgewerkt. De politie hield verzoeker kort daarop aan wegens verdenking van mishandeling. Verzoeker werd vervolgens verhoord door politieambtenaar D.

##### Zorgmelding

1.2 Politieambtenaar D. deed op 10 oktober 2010 een zorgmelding aan Bureau Jeugdzorg Haaglanden (BJZ), omdat hij zich zorgen maakte over verzoekers kinderen. Naar aanleiding daarvan vroeg een medewerkster van BJZ politieambtenaar D. op 3 december 2010 telefonisch om een nadere toelichting. Politieambtenaar D. liet haar onder andere weten dat verzoeker obsessief en dwangmatig gedrag vertoonde en dat hij als gevaarlijk kon worden aangemerkt.

## Rapport BJZ

1.3 De medewerkster van BJZ noteerde de visie van de politie als volgt in het rapport "Onderbouwing Geïndiceerde Zorg en Onderbouwing Verzoek Raadsonderzoek" van 10 januari 2011: "De politie spreekt over obsessief gedrag bij vader naar aanleiding van een voorbeeld van moeder waarin zij beschrijft hoe vader in zijn boosheid zijn messen in de woonkamer was gaan slijpen. Ook geeft de politie (naar aanleiding van onder andere een geluidsfragment dat moeder aan de politie en BJZ heeft laten horen) aan het gedrag van vader met betrekking tot de opvoeding dwangmatig te vinden. De politie geeft aan dat de uiterst rustige houding van vader situationeel niet congruent is en dat hij derhalve als gevaarlijk kan worden geïnterpreteerd. De politie geeft aan twijfels te hebben over de psychische gesteldheid van beide ouders. De politie geeft aan te vinden dat oma zeer autoritair overkomt. De politie geeft aan dat oma de medewerkers woorden in de mond probeerde te leggen en dreigend overkwam. Tot slot hebben moeder en oma bij de politie aangegeven dat vader de kinderen Hebreeuwse zinnen zou laten herhalen en erg boos zou worden wanneer de kinderen dit niet goed uitspreken." BJZ stuurde dit rapport naar de Raad voor de Kinderbescherming, die haar onderzoek baseerde op de inhoud van dit rapport. Verzoekers ex-partner gebruikte dit rapport ook in juridische procedures om de volledige voogdij te krijgen over hun kinderen en om een omgangsregeling te treffen.

## 2. Visie verzoeker

Verzoeker had niet zozeer moeite met de zorgmelding die de politie deed aan BJZ, maar wel met het feit dat de politie BJZ liet weten dat hij obsessief en dwangmatig gedrag zou vertonen en dat hij als gevaarlijk kon worden aangemerkt. Naar verzoekers mening was dit ongefundeerd en subjectief. De politie ging geheel af op het leugenachtige verhaal van zijn ex-partner, zoals bijvoorbeeld dat hij in een kwade bui in de woonkamer, waar zijn kinderen bij waren, messen aan het slijpen was. Verzoeker vond het niet juist dat de politie hem niet had gehoord hierover en evenmin zijn visie erbij had betrokken. De betrokken politieambtenaar handelde daardoor vooringenomen. Bovendien vond verzoeker het niet juist dat de betrokken politieambtenaar door zijn uitlatingen op de stoel van een psycholoog ging zitten. De informatie van de politie werd vervolgens door BJZ in een rapport vastgelegd en als waarheid bestempeld. BJZ legde dit rapport vervolgens voor aan de Raad voor de Kinderbescherming, die er weer mee verder ging. Zijn ex-partner gebruikte het rapport ook tegen hem in juridische procedures, bijvoorbeeld over de omgangsregeling, aldus verzoeker.

## 3. Visie betrokken medewerkers

Politieambtenaar D.

3.1 Tijdens het onderzoek verklaarde de betrokken politieambtenaar D. tegenover een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang, het volgende.

Politieambtenaar D. deed in het kader van zijn hulpverleningstaak een zorgmelding aan BJZ. Naar aanleiding van een aantal incidenten maakte hij zich namelijk zorgen om verzoekers kinderen. Een zorgmelding behelsde volgens politieambtenaar D. een mening van de betrokken politieambtenaar gebaseerd op feiten en omstandigheden. Daarbij lichtte hij toe dat, wanneer hij een zorgmelding deed, het onvermijdelijk was dat hij zich eerst een mening had gevormd over de betrokken persoon naar aanleiding van eerdere contacten met deze persoon en/of incidenten die hadden plaatsgevonden. Naar aanleiding van de zorgmelding nam een medewerkster van BJZ telefonisch contact met hem op voor een nadere toelichting. Hij vond het belangrijk dat hij zijn mening gaf aan de medewerkster van BJZ. Tijdens het telefoongesprek liet politieambtenaar D. de medewerkster van BJZ weten dat verzoeker naar zijn mening obsessief en dwangmatig gedrag vertoonde en dat hij volgens hem ook als gevaarlijk kon worden aangemerkt, zoals weergegeven in het rapport van BJZ. Hij zei dit echter wel steeds in een bepaalde context. Hij verwees namelijk steeds naar objectieve feiten en omstandigheden, zoals incidenten, die ook in bijvoorbeeld processen-verbaal waren omschreven en die gebaseerd waren op verklaringen van betrokkenen zelf en getuigen, zoals een kennis van zowel verzoeker als verzoekers ex-partner. Nadat politieambtenaar D. tijdens het telefoongesprek met BJZ het incident over het slijpen van messen door verzoeker in de woonkamer omschreef, vroeg de medewerkster van BJZ of hij verzoekers gedrag obsessief zou noemen. Hij antwoordde daarop bevestigend met de kanttekening dat hij geen psycholoog was. Ook liet hij de medewerkster van BJZ naar aanleiding van het volgende desgevraagd weten dat hij verzoekers gedrag voor wat betreft de opvoeding van zijn kinderen dwangmatig vond. Op een geluidsfragment was te horen hoe verzoeker steeds op een dwingende manier tegen zijn kinderen sprak, namelijk 'Je moet ..., je moet ..., je moet ...' of woorden van gelijke strekking. Ook vond hij dat verzoeker extreem gedrag vertoonde richting de kinderen, zoals hen voor straf onder de (koude) douche zetten, zijn kinderen langdurig, bijvoorbeeld tot 23:00 uur, in de stoel laten zitten als zij niet wilden eten en hen vanwege zijn geloofsovertuiging steeds Hebreeuwse zinnen laten nazeggen. Daarbij nam hij in aanmerking dat hij verzoekers kinderen zo extreem stil en netjes opgevoed vond dat het beangstigend was. Voorts liet hij BJZ weten dat verzoeker als gevaarlijk kon worden aangemerkt. Hij maakte zich namelijk zorgen dat verzoeker met zijn kinderen zou vluchten bijvoorbeeld via Schiphol. Daarbij speelde verder mee dat hij geen hoogte kon krijgen van verzoeker en dat hij hem onvoorspelbaar vond. Dit bleek ook uit de verklaring van een kennis van verzoeker en verzoekers ex-partner tijdens de klachtprocedure, die zich ook zorgen maakte over verzoekers kinderen. Verzoeker was volgens politieambtenaar D. een zeer aparte man, die bij hem een onuitwisbare indruk had achter gelaten en die niet meer losliet als hij zich ergens in vastbeet. Politieambtenaar D. lichtte toe dat hij nooit de intentie had om verzoeker of andere familieleden in diskrediet te brengen.

Medewerkster BJZ

3.2 De betrokken medewerkster van BJZ verklaarde tijdens het onderzoek, voor zover van belang, het volgende tegenover een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman. Op 3 december 2010 sprak de medewerkster van BJZ politieambtenaar D. telefonisch naar aanleiding van de door de politie gedane zorgmelding. De inhoud van dit telefoongesprek legde zij dezelfde dag nog op een duidelijke en uitvoerige wijze vast in een zogenoemd contactjournaal. Daarom kon zij, ondanks het tijdsverloop van bijna twee jaar, nog veel en gedetailleerd vertellen over dit telefoongesprek. Tijdens het telefoongesprek zei politieambtenaar D. expliciet en uit zichzelf tegen de medewerkster van BJZ dat hij vond dat er ten aanzien van verzoeker sprake was van obsessief gedrag. Zij vroeg vervolgens waarom hij dat vond en vroeg hem dit toe te lichten aan de hand van voorbeelden. Politieambtenaar D. haalde toen het messenslijp-incident aan. Hij vertelde dat verzoeker zijn messen in de woonkamer sleep waar zijn kinderen bij waren. Ook liet hij hierbij weten dat hij vond dat verzoeker extreem was in zijn geloof. Zijn kinderen moesten bijvoorbeeld Hebreeuwse zinnen nazeggen en vader zou boos worden als dat niet goed ging. Tevens vertelde politieambtenaar D. haar expliciet en uit zichzelf dat hij vond dat verzoeker dwangmatig gedrag vertoonde. Ook hier vroeg zij waarom hij dat vond en vroeg zij hem dit toe te lichten aan de hand van voorbeelden. Hij verwees toen naar een geluidsfragment, waarop te horen was dat verzoeker boos was, omdat zijn zoon, die destijds tweeënhalve jaar oud was, zijn eten niet wilde opeten. De medewerkster van BJZ had dit geluidsfragment later ook gehoord. Ook vertelde politieambtenaar D. in dit verband dat verzoeker het kind in dezelfde situatie van 18:00 tot 22:00 uur aan tafel liet zitten, omdat hij zijn eten niet wilde opeten en dat het kind achteraf steenkoud aanvoelde. Voorts zei politieambtenaar D. expliciet en uit zichzelf tegen de medewerkster van BJZ dat verzoeker overkomt als gevaarlijk vanwege zijn algehele indruk van verzoeker en het feit dat verzoeker (zeer) beheerst en rustig overkomt, wat hij niet passend vond in de betreffende situaties, aldus de medewerkster van BJZ.

#### 4. Standpunt korpsbeheerder

Op advies van de klachtadviescommissie verklaarde de korpsbeheerder verzoekers klacht niet gegrond, welk standpunt hij ook tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman handhaafde. Hij achtte daarbij het volgende van belang. Op grond van artikel 18, eerste lid, van de Wet politiegegevens en artikel 4:2, eerste lid, onder i, van het Besluit politiegegevens (zie Achtergrond, onder 1. en 2.) kon de politie met het oog op een zwaarwegend algemeen belang gegevens verstrekken aan BJZ. Daarbij wees de korpsbeheerder erop dat van een politieambtenaar kon worden verwacht dat hij bij het verstrekken van informatie een zorgvuldige afweging maakte van de belangen van de in het geding zijnde betrokken partijen. Indien hun handelingen gevolgen zouden hebben voor kinderen, dienden zij ervoor zorg te dragen dat de belangen van deze kinderen een eerste overweging vormden. Het was verder een objectief gegeven dat het incident op 8 oktober 2010 had plaatsgevonden. In de betrokken zorgmelding had de politie aangegeven van wie de informatie afkomstig was. Daarbij gaf de politie geen waardeoordeel. Het stond

niet vast dat de inhoud van de melding juist en volledig was. Indien de vastgelegde informatie niet of niet geheel juist was, kon dat de politie niet worden verweten. Daarnaast gaf politieambtenaar D. op verzoek van BJZ zijn mening over de gezinssituatie op grond van zijn ervaring en professionele expertise. Hoewel informatie van de politie, zoals in het kader van een zorgmelding, zwaar meewoog voor BJZ, had BJZ volgens de korpsbeheerder een eigen taak en bevoegdheid en zou bij het opstellen van rapportages niet alleen worden afgegaan op informatie die de politie had verstrekt. Naar de opvatting van de korpsbeheerder had de politie dan ook niet onjuist gehandeld.

#### 5. Reactie hoofdofficier van justitie

De hoofdofficier van justitie achtte het nog van belang om de Nationale ombudsman te laten weten dat verzoekers klacht niet op zichzelf stond. Verzoeker en zijn ex-partner hadden namelijk een langere geschiedenis bij de politie en het Openbaar Ministerie. Verzoeker en zijn ex-partner deden meerdere malen aangiften tegen elkaar. De onenigheid tussen hen ging met name over hun kinderen. De algehele omgang met elkaar kon als zeer moeizaam worden bestempeld. Over het specifieke politietoedreden, zoals hier aan de orde, had de hoofdofficier van justitie geen opmerkingen.

## II. BEOORDELING

#### 6. Behoorlijkheidsvereiste

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich onpartijdig opstelt en zonder vooroordelen handelt. De overheid wekt bij de burger het vertrouwen dat zij onpartijdig te werk gaat. Dit geldt in het bijzonder indien de overheid betrokken raakt in een echtscheidingsconflict. Dit betekent dat de overheid alvorens een zorgmelding te doen aan een instantie de te verstrekken informatie ook ten behoeve van de transparantie zo mogelijk eerst met de betrokkene(n) bespreekt en vervolgens alleen objectieve informatie verstrekt aan de betrokken instantie.

#### 7. Schending vereiste

##### Algemeen over zorgmeldingen

7.1 Allereerst merkt de Nationale ombudsman in algemene zin het volgende op over zorgmeldingen. De politie heeft op grond van de wet de bevoegdheid om zorgmeldingen te doen bij BJZ en gegevens te verstrekken aan BJZ over betrokkenen (zie Achtergrond, onder 1. en 2.). De Wet op de Jeugdzorg vermeldt dat wanneer een meldingsbevoegde, zoals de politie, een redelijk vermoeden heeft dat de jeugdige door één of meer van de genoemde risico's in de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid daadwerkelijk wordt bedreigd, hij of zij een melding kan doen bij BJZ (zie Achtergrond, onder 3.). Zoals de Nationale ombudsman ook in rapport 2012/184 oordeelde, is het doen van een zorgmelding door de politie ook maatwerk en voor een

belangrijk deel ingegeven door de professionele inschatting van de betrokken politieambtenaar over de situatie waarin een minderjarige wordt aangetroffen. De signaleringsfunctie van de politie is dus een ruime. Zorgvuldigheid is echter geboden en mogelijke willekeur en subjectiviteit dienen te worden voorkomen, omdat de melding de basis is voor eventuele vervolgstappen door BJZ. Het is aan BJZ om de melding te onderzoeken en als dit nodig is ervoor te zorgen dat het kind en/of de ouders de juiste hulp krijgen. De Nationale ombudsman vindt het ook van belang dat het doen van een zorgmelding in principe in openheid plaatsvindt, waarbij een zorgvuldige communicatie vooraf tussen politie en het kind en/of ouders van groot belang is voor het eventueel op gang komen van de hulpverlening.

#### Vaststaande feiten

7.2 In dit geval kan, gezien de verklaringen van politieambtenaar D. en de medewerkster van BJZ, het volgende worden vastgesteld. Naar aanleiding van de vechtpartij tussen verzoeker en zijn ex-partner op 8 oktober 2010 en de aangifte van verzoekers ex-partner van mishandeling door verzoeker deed de politie op 10 oktober 2010 een zorgmelding aan BJZ. In het kader van deze zorgmelding liet politieambtenaar D. BJZ op 3 december 2010 weten dat verzoeker naar zijn mening obsessief en dwangmatig gedrag vertoonde en dat verzoeker volgens hem ook als gevaarlijk kon worden aangemerkt.

#### Oordeel

7.3 De Nationale ombudsman is in dit geval van oordeel dat de politie het vereiste van een onpartijdige opstelling heeft geschonden. Ten eerste acht de Nationale ombudsman van belang dat niet is gebleken dat de politie ten behoeve van de transparantie en objectiviteit voorafgaand aan de zorgmelding en/of het verstrekken van nadere informatie de te verstrekken informatie eerst met verzoeker heeft besproken dan wel hem in de gelegenheid heeft gesteld om zijn kant van het verhaal te geven. Hierdoor wekte politieambtenaar D. de indruk dat hij het verhaal van verzoekers ex-partner zonder meer geloofde. Ten tweede lag het op de weg van de politie om in het kader van de zorgmelding alleen objectieve informatie te verstrekken, zoals neergelegd in processen-verbaal en mutaties. De Nationale ombudsman is daarbij van oordeel dat er voor de politie een zekere professionele ruimte moet zijn om persoonlijke indrukken in de melding te verwerken. Dat de betrokken politieambtenaar zijn persoonlijke mening had over deze kwestie en ook over verzoeker is menselijk en begrijpelijk. Maar in dit geval was het niet te rechtvaardigen dat hij deze subjectieve informatie deelt met instanties zoals BJZ, omdat hij zich geheel baseerde op de eenzijdige door verzoekers ex-partner verstrekte informatie en verzoeker ter zake niet heeft gehoord. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft de politie daardoor de schijn van partijdigheid gewekt. Daarbij wijst de Nationale ombudsman er ook op dat het verstrekken van dergelijke informatie, gezien de grote belangen en de mogelijke vervolgstappen van BJZ, bovendien ernstige gevolgen kan hebben voor betrokkenen,

zodat hiermee behoedzaam moet worden omgegaan.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

## **Conclusie**

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden is gegrond wegens schending van het vereiste van onpartijdigheid.

## **Achtergrond**

### 1. Wet politiegegevens

Artikel 18, eerste lid

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen personen en instanties worden aangewezen aan wie of waaraan, met het oog op een zwaarwegend algemeen belang, politiegegevens worden of kunnen worden verstrekt ter uitvoering van de bij of krachtens die algemene maatregel van bestuur aan te geven taak.

### 2. Besluit politiegegevens

Artikel 4:2, eerste lid, onder i

Politiegegevens die worden verwerkt overeenkomstig de artikelen 8 en 13, eerste lid, van de wet, kunnen, voor zover zij deze behoeven voor een goede uitvoering van hun taak, worden verstrekt aan de stichting, bedoeld in artikel 1, van de Wet op de jeugdzorg, ten behoeve van de uitvoering van één van de taken als bedoeld in artikel 5, eerste lid, en artikel 10, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van die wet of een door Onze Minister van Veiligheid en Justitie aanvaarde rechtspersoon, bedoeld in de artikelen 254, tweede lid, en 302, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, ten behoeve van de uitvoering van één van de taken als bedoeld in artikel 10, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet op de jeugdzorg.

### 3. Wet op de Jeugdzorg

Artikel 2b, eerste lid, onder a

Meldingsbevoegde is een functionaris die werkzaam is voor een instantie die:

- a. behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie van instanties die werkzaam is in een of meer van de domeinen Jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg, gezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, of politie en justitie, (...).



## Artikel 2d

1. Er is een verwijsindex risicjongeren, zijnde een landelijk elektronisch systeem, waarin persoonsgegevens in de zin van artikel 1, onder a, van de Wet bescherming persoonsgegevens alsmede andere gegevens worden verwerkt.
2. De verwijsindex heeft tot doel vroegtijdige en onderlinge afstemming tussen meldingsbevoegden te bewerkstelligen, opdat zij jeugdigen tijdig passende hulp, zorg of bijsturing kunnen verlenen om daadwerkelijke bedreigingen van de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid te voorkomen, te beperken of weg te nemen.
3. De verwijsindex wordt uitsluitend gebruikt voor het in het tweede lid aangegeven doel.

## Artikel 2j

Een meldingsbevoegde kan zonder toestemming van de jeugdige of zijn wettelijk vertegenwoordiger en zo nodig met doorbreking van de op grond van zijn ambt of beroep geldende plicht tot geheimhouding, een jeugdige melden aan de verwijsindex indien hij een redelijk vermoeden heeft dat de jeugdige door een of meer van de hierna genoemde risico's in de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid daadwerkelijk wordt bedreigd:

- a. de jeugdige staat bloot aan geestelijk, lichamelijk of seksueel geweld, enige andere vernederende behandeling, of verwaarlozing;
- b. de jeugdige heeft meer of andere dan bij zijn leeftijd normaliter voorkomende psychische problemen, waaronder verslaving aan alcohol, drugs of kansspelen;
- c. de jeugdige heeft meer dan bij zijn leeftijd normaliter voorkomende ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen;
- d. de jeugdige is minderjarig en moeder of zwanger;
- e. de jeugdige verzuimt veelvuldig van school of andere onderwijsinstelling, dan wel verlaat die voortijdig of dreigt die voortijdig te verlaten;
- f. de jeugdige is niet gemotiveerd om door legale arbeid in zijn levensonderhoud te voorzien;
- g. de jeugdige heeft meer of andere dan bij zijn leeftijd normaliter voorkomende financiële problemen;
- h. de jeugdige heeft geen vaste woon- of verblijfplaats;

- i. de jeugdige is een gevaar voor anderen door lichamelijk of geestelijk geweld of ander intimiderend gedrag;
- j. de jeugdige laat zich in met activiteiten die strafbaar zijn gesteld;
- k. de ouders of andere verzorgers van de jeugdige schieten ernstig tekort in de verzorging of opvoeding van de jeugdige;
- l. de jeugdige staat bloot aan risico's die in bepaalde etnische groepen onevenredig vaak voorkomen.